

DEIANE SILLER / ABBE RI

ENTREVISTA AMB MARIA MACIÀ

«Per damunt dels partits hi ha la Història»

La filla del president Macià, que ha passat al primer pla de l'actualitat amb el llibre escrit per Zeneida Sardà 'Francesc Macià, vist per la seva filla Maria', reivindica en aquesta entrevista el promès monument dedicat a la memòria del seu pare que no arriba mai.

Assumpció Maresma

Ho dic tot al llibre. No sé per què em pregunta sobre el meu pare. Si hi hagués més coses sobre la seva història, també les hauria dites. No he amagat res, cosa mal feta no la vam fer mai. Miri, el meu pare és història. Tot-hom que estimi Catalunya ha d'estar interessat pel llibre. Si el meu pare hagués fet una heroïcitat sobre una altra cosa, no tindria més importància; però el meu pare va saber recordar la Catalunya antiga i va instaurar la Generalitat.

Tot això Maria Macià ens ho diu mig

rient, amb cara de múrria. Ho té claríssim. El llibre explica tot el que ella volia explicar, i per tant, no pensa repetir-se. No té cap interès a fer màrqueting, qui vulgui llegir-la, ja la llegirà.

—Pregunti'm altres coses.

—*¿Què passa amb el monument dedicat al seu pare?*

—*¿D'això no en parlo en el llibre?* Doncs tocava parlar-ne. Quant tinc ganes de viure, dic que voldria viure un dia més per veure el monument del meu pare. I sé que viuria molts anys.

—*¿Per què no es fa?*

—No ho sé. He arribat a creure que ningú vol un monument dedicat al meu

pare. Els monuments es fan per recordar. Jo tinc tots els meus respectes per la família Güell, tenen dos monuments: el de l'avi blanc, i el de l'avi negre, hi ha el monument al Dr. Robert, per qui, també, tinc tots els meus respectes. Però, ¿per què no n'hi ha cap dedicat al meu pare? El perquè, ¿saps?, prefereixo callar-me'l.

—*Sovint, a la premsa, s'ha dit que el monument no es feia per discrepància urbanística entre la Generalitat i l'ajuntament.*

—No, això no. El que passa és que no tenen interès a fer-lo. ¿Vostè creu que hi ha d'haver un monument pels Cors d'en Clavé i no pel meu pare?

Amb tots els respectes del meu cor per en Clavé, però trobo que són personatges que no poden comparar-se.

—*En van posar la primera pedra fa uns quants anys.*

—*¿Qui se'n recorda d'això? Jo no tinc memòria. Si han de tardar tant a posar-ne la segona, la tercera, la quarta, la quinta, la que fa dos-cents...*

—*¿El monument que va guanyar el concurs li agrada?*

—Sí.

—*¿Els rajos làser, també?*

—A mi me'l va venir a ensenyar el regidor de cultura de l'ajuntament i no és com vostè diu, però és molt bonic.

—*Sí, el projecte que va guanyar tenia quatre rajos làser que simbolitzaven les quatre barres*

—No, jo no el veig així aquest monument. Em sembla que no estem parlant del mateix. Espero que li ensenyaré una còpia dels plànols.

Maria Macià crida la minyona i se'n va de la saleta on fem l'entrevista. Torna de seguida amb uns plànols a la mà. Els obre i ens ensenya la proposta de l'Ajuntament de Barcelona de convertir el principi del passeig de Gràcia en una zona enjardinada amb un bust de Macià. És un altre projecte. Però això, que causa la sorpresa periodística, no sembla amoïnar massa Maria Macià.

—Ara estic treballant per conservar els papers. Vull que un arxiu reculli aquests documents, però tampoc he tingut massa bona acollida. Els documents, a mi m'interessen molt, als meus nebots també, als fills dels meus nebots una mica menys, i al final es perdrien. Vull deixar-los en un arxiu.

Ho estic treballant i penso que me'n sortiré.

—*¿En farà donació a la Generalitat?*

—A la Generalitat sembla que no li interessa. No sé per què. Tot això és història. No és un caprici. Sembla que ho haurien de voler. ¿Per què deu ser? ¿Per què no es pensa igual? Que un sigui de dretes o d'esquerres, això no té res a veure. El que és història, és història. La història està per damunt dels partits polítics. L'únic que no es pot negar és que el meu pare sigui un personatge històric. No es pot negar, i en canvi, sembla que es vulgui ocultar.

Maria Macià sembla que pensi parlant en veu alta.

—La pura veritat és això. Els papers no han interessat ningú. En veure la indiferència he buscat una altra solució. Prefereixo no dir quina, no sigui que s'espatlli, ja ho diré quan estigui segura. Vull que remarqueu que no entenc per què cap estament oficial de Catalunya no me'ls ha volguts. Hi ha notes polítiques, els diaris de sessions, la correspondència.

Després de les reticències inicials per tornar a explicar retalls de la vida del seu pare va sortint la Maria Macià enraonadora. Ens ofereix un vermut i fuet de la seva finca de Valmanya. Diu que passa temporades a la finca i temporades a Barcelona: «M'agrada molt la solitud, però, també, la vida de relació. M'entusiasma el sol, si no fos catòlica adoraria el sol». Mentre parlem, ella pren un Cinzano. Explica que li agrada més el pica-pica que els grans àpats i que estiuja a Calella de Palafrugell, «el lloc més bonic de la costa».

Múrria com és, ens va deixant anar petits detalls de la seva vida i de la del seu pare.

—No en sóc gens, de tímida. Sóc molt enraonadora. Si el meu pare no hagués estat polític i jo l'hagués seguit, la meua vida hauria estat una altra de ben diferent. Jo trobava que la causa s'ho valia i els meus pares més.

—*¿Què hauria fet?*

—Tornaria a començar igual. No em peneixo de res. Bé, d'algun pecadet. No vaig tenir temps de pensar en una altra cosa que seguir el camí del meu pare i la meua mare.

—*¿Vostè era la mimada del seu pare?*

—Això, ho explico al llibre. Quan el meu pare es referia al meu germà, deia a la meua mare: el teu fill. Quan la meua mare es referia a mi, li deia al meu pare: la teua filla. En canvi, quan parlaven de la meua germana, li deien la nostra filla.

—*En el llibre vostè es pinta poc afavorida. I, en canvi, encara ara, se la veu molt elegant.*

—No sóc modesta, però em sembla que molt elegant no era. Era baixeta. L'únic que puc dir és que era molt riallera.

—*Però vostè en el llibre apareix com més discreta, com una bona filla i prou.*

—Millor, sempre val més ser discret. ¿Què volia, que em vanagloriés perquè després tothom em criticqués? A Lleida diuen, «¡mira aquesta com es vanta!».

—*Va tenir molts pretendents.*

—Són coses que no tenen interès.

S. COOP V.
D'ENSENYAMENT
COL·LEGI DE
PRESCOLAR I E.G.B.
CENTRE CONCERTAT
PD. CANYADES, S/N.
46220 PICASSENT (L'HORTA)

**MATRÍCULA OBERTA PER
AL PROPER CURS 89-90**

Per a més informació sobre el funcionament del centre, podeu cridar al telèfon 123 19 33 de 9.30 a 17 hores, i de dilluns a divendres.

**CENTRO DE
ESTUDIOS DE INGLÉS
E INFORMÁTICA**

CURSOS D'ESTIU

CENTRAL:
Garrigues, 2, baix
Telèfons 352 21 02 i 352 69 27
46001 VALÈNCIA

SUCURSAL:
Gravador Enguïdanos, 51, baix.
Telèfon 348 11 07
46015 CAMPANAR (València)

—¿I l'Enric Ricart, pintor de Vilanova, sí que era pretendent?

—No me'n recordo. Sé que em va estimar molt i jo el vaig estimar molt a ell. Però si era pretendent, no ho sé.

—¿L'han felicitat gaires polítics pel llibre?

—¿Quins polítics?

—Per exemple, el president de la Generalitat.

—No. No sé si l'ha llegit. Jo l'únic que sé que li ha agradat molt, perquè m'ha vingut a trobar la seva dona, és en Roca Junyent. Em va dir: «Maria, al meu marit li ha encantat el teu llibre».

—¿Quan va tornar de Mèxic, va ser ben rebuda?

—Va superar totes les meves previsions.

—¿S'ho imaginava més difícil?

—Em vaig prometre a mi mateixa que no aniria a veure ningú que no m'hagués vingut a veure. M'havia equivocat. Em pensava que el sentiment de la Catalunya gran s'hauria acabat. Va venir a veure'm gent de tota classe, vaig adonar-me que el sentiment de Catalunya tornava a ressorgir. Jo era molt poca cosa, era la filla del meu pare.

—Vostè sempre va acompanyar el seu pare, però en una ocasió és va negar a anar amb ell a Madrid en cotxe.

—¡Mira si tenia intuïció!

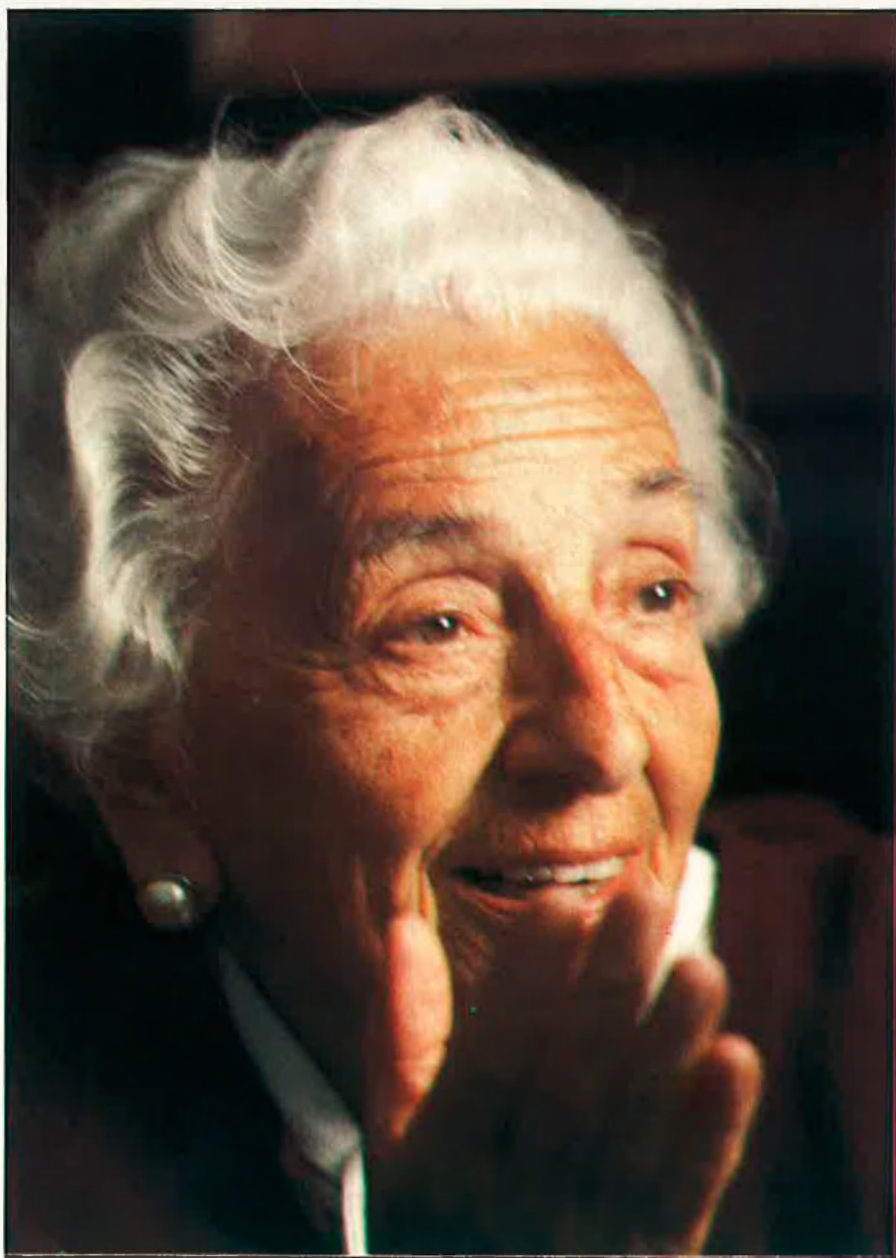
—Realment va actuar com a cap d'imatge, que en dirien ara.

—Sí, finalment hi vam anar en tren. ¡Uh! I van venir tres ministres a rebre'ns. Les filles d'Alcalá Zamora, que era el president, a rebre'm a mi. Van obrir la sala d'espera de les Infantes. Això s'explica perquè va ser un homenatge a Catalunya. En canvi, si haguéssim arribat en cotxe, no hauria anat així. No sé per què se'm va ficar al cap que era un luxe anar-hi en cotxe. En realitat estava cansada de sentir *La Veu de Catalunya*, diari de dretes, dir que si en Tarradellas havia arribat tal dia a la Generalitat en taxi. Imagini's, en taxi (es posa a riure).

Jo vaig dir que si hi anàvem en cotxe, no hi aniria. Se'm va ficar al cap que era un luxe. Al meu pare no li agradava anar sol. Jo de vegades he pensat que com era tan guapo i atractiu no volia que diguessin res d'ell.

—Això que m'explica em fa recordar aquella anècdota de la comtessa de Noailles. Quan el seu pare va sortir del judici de París, va anar a sopar amb la comtessa, i la premsa comentà que no calia malpensar perquè Macià anava acompanyat per la seva filla.

—Jo sempre deia que cuidava més la virtut que si fos una noia de quinze

DOMÈNEC UMBERT

«Si el meu pare no hagués estat polític, la meua vida hauria estat ben diferent».

anys. No volia que diguessin res d'ell. Estava molt enamorat de la meua mare. És bonic tenir uns pares que s'han estimat tant, et deixen un gran record. Et priven de fer coses que faries, però val la pena.

—¿El seu pare va tenir moments difícils amb Companys?

—Penso que una mica, ¿no? Però va tenir una mort tan gloriosa que si va tenir alguna equivocació és tan petita al costat del que va fer amb la seva mort que no te importància.

—¿Quan el seu pare preparava el Complot dels Catalans a París, vosté ho va sospitar mai?

—Llavors jo i la mare estàvem a París. Sempre anàvem juntes jo i la mare. La meua mare només venia a fer companyia a la meua germana si tenia un fill.

—¿Però vosté estava al corrent del que s'estava coent?

—Naturalment, no sóc tonta.

—¿I què en pensava?

—No en vam parlar mai, però vèiem que s'acostava l'hora, tot i així no en parlàvem. Tampoc li vam preguntar res, vaja, ja ho sabíem.

—¿Vosté i la seva mare van tenir por?

—Sabíem que era la nostra vida, que l'haviem de seguir així. La resta no importava. Ens estimàvem tant...

—El seu pare es pensava que guanyaria.

—No es pensava guanyar. Ell ja ho va dir: perdent guanyarem. Ell volia internacionalitzar la causa i ho va aconseguir. □